

[Finansministeren.]

bundne opsparing. Også dette må kunne drøftes i udvalget. Det er åbenbart, at skatteyderne, når de midt i indkomståret får pålagt en sådan ekstraordinær ydelse, i en række tilfælde vil kunne blive bragt i sådanne likviditetsvanskeligheder, at det vil kunne være rimeligt at tage særlige hensyn hertil. Jeg må gøre opmærksom på, at der i øvrigt er hjemmel hertil i statskatte-lovens § 37.

Endelig er der opstået en uretfærdighed ved, at aktieselskaber er fritaget for bidrag til stabiliseringslånet, medens en række enkeltmandsforetagender, som ifølge deres størrelse normalt ville være aktieselskaber, bliver ramt i modsætning til ofte konkurrerende aktieselskaber inden for den pågældende branche. Også dette problem — og det drejer sig ofte om ganske store beløb — må vi se nærmere på i udvalget.

I det hele taget undrer det mig meget, at man ikke i stedet for blot at kritisere stabiliseringslånet vil søge at arbejde med på at få den tanke, der ligger bag lånet, ført ud i livet på en sådan måde, at formålet med loven opfyldes. Vil man virkelig påstå, at de større indkomster her i landet ikke har mulighed for at yde et bidrag, når der skal holdes igen på forbruget? Lad os nu blot roligt drøfte lovforslaget i udvalget, og jeg håber, at oppositionen trods sin modvilje mod selve forslaget vil deltage i en saglig forhandling om det. Mon ikke det er det, de vælgere, der har stemt på oppositionspartierne, venter af dem i denne situation?

Formanden: Jeg skal her afbryde forhandlingen.

Folketingets næste møde afholdes i dag kl. 13³⁰ med følgende dagsorden:

1) *Eventuelt: anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om afgift af spiritus, vin og øl.

2) *Eventuelt: anden behandling af:*

Forslag til lov om forhøjelse af tobaksafgifter.

3) *Eventuelt: anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger.

4) *Fortsættelse af første behandling af:*

Forslag til lov om et stabiliseringslån.

Mødet hævet kl. 11⁵⁵.

6. møde.

Fredag den 14. juni kl. 13³⁰.

Formanden: De under dagsordenens punkter 1, 2 og 3 opførte sager kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om afgift af spiritus, vin og øl.

(Første behandling findes i tidenden sp. 44, jfr. 155, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages de to følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om forhøjelse af tobaksafgifter.

(Første behandling findes i tidenden sp. 44, jfr. 155, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger.

(Første behandling findes i tidenden sp. 44, jfr. 155, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1).

Der var ikke stillet ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Aksel Larsen*:

Til § 1.

Efter stk. 3 indføjes et nyt stykke sålydende:

„Stk. 4. I § 51 affattes stk. 3 således:

„Bortfald af afgifter efter afsnit I påbegyndes fra og med 1. juli 1957.“

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Peter Nielsen): Udvalget har holdt to møder og haft samråd med finansministeren samt modtaget de i betænkningen nævnte deputationer.

Der har ikke i udvalget kunnet opnås enighed om de to lovforslag om afgifter, og et flertal bestående af retsforbundets, det radikale venstres og socialdemokratiets repræsentanter indstiller derfor de to lovforslag til vedtagelse uforandret, medens et mindretal bestående af venstres og det konservative partis repræsentanter ikke kan medvirke til lovforslagenes gennemførelse. De vil selv motivere deres stilling.

Lovforslaget om ændring i loven om forbrugsbegrænsende foranstaltninger, altså forslaget om, at den såkaldte tøjsskat ikke indregnes i pristallet, indstilles af hele udvalget til vedtagelse uforandret.

På mit partis vegne anbefaler jeg at stemme imod det af det ærede medlem hr. Aksel Larsen til det sidstnævnte lovforslag stillede ændringsforslag.

Aksel Larsen: Jeg må først alvorligt advare tinget imod at vedtage de paragraffer i de foreliggende afgiftsforslag og forslag til lov

om ændring i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger, der tilsigter indretning af et særpristal, i hvis beregning de her foreslåede afgiftsforhøjelser ikke indgår.

Tinget vedtog den 13. april i fjor at ophøje til lov et overenskomstforslag, som var forkastet af arbejderne overvældende flertal. Man krævede, at arbejderne skulle leve under de pågældende overenskomster, idet man påberåbte sig, at lov er lov, og lov skal holdes. Uanset hvor utilfreds man kan være med det således ved lov gennemførte overenskomstforslag, blev det vedtaget på grundlag af en bestemt pristalsberegning, som betød, at hvis priserne steg, skulle stigningen indgå i pristallet, hvad der naturligvis kunne få følger for lønningerne. Det vil være stridende mod loven og mod demokratiet, hvis folketinget nu ændrer grundlaget for den lov, det i fjor har påtvunget arbejderne. Den praktiske følge af at vedtage de foreliggende regeringsforslag uændret vil blive, at det lønregulerende pristal for arbejdere og tjenestemænd skæres ned med så mange points, at de praktisk talt udgør en dyrtidsportion. Det er med andre ord en lønforringelse, man vil vedtage, hvis regeringens forslag vedtages uændret.

Vi anbefaler, at man stemmer imod § 3 i forslag til lov om ændring i lov om afgift af spiritus, vin og øl, og at man stemmer imod § 7 i forslag til lov om forhøjelse af tobaksafgifter. Derved undgår man den yderligere pristalsforfuskning, som her er påtænkt gennemført. Bedst ville det naturligvis være, om regeringen selv havde indset det urimelige i sine forslag og havde trukket disse paragraffer ud, men dette er ikke sket. Jeg må derfor anbefale det høje ting at stemme imod de pågældende paragraffer, hvilket naturligvis betyder, at jeg anmoder den højtærede formand om at få særskilt afstemning om disse paragraffer. Jeg siger ikke, at hvis de pågældende paragraffer bliver forkastet, vil vi stemme for selve lovforslagene. De vil komme til afstemning ved tredje behandling, og vi forholder os absolut negativt til dem.

[Aksel Larsen.]

Hvad angår forslag til lov om ændring i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger, vil vi anmode om særskilt afstemning om stk. 3 i § 1. Stk. 3 siger, at der i lovens § 50 indsættes som nyt stykke, stk. 2:

„Afgifterne i henhold til afsnit I indgår ikke i beregningen af det i § 3 i lov af 00. juni 1957 om ændring i lov om afgift af spiritus, vin og øl omhandlede særpristal.“

Man har tidligere under påberåbelse af de mærkværdige sparebeviser ordnet det sådan, at de prisstigninger, der var en følge bl. a. af tøjskatten, reelt ikke kom til at indvirke på pristallet. Nu har man opgivet sparebeviserne, og så vil man forhindre en pristalsstigning ved hjælp af den bestemmelse, der her foreslås; og af samme grund, som jeg har anført vedrørende de to andre lovforslag, anbefaler jeg, at man forkaster forslaget om det nye stk. 3 i § 1 i forslag til lov om ændring i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger.

Vi foreslår imidlertid, at der indføjes et nyt stykke, og hvis det nævnte stk. 3 bliver forkastet, bliver dette stk. 3; hvis lovforslagets stk. 3 derimod bliver vedtaget, bliver det stk. 4. Vi foreslår indføjet et stykke, der lyder sådan:

„Bortfald af afgifter efter afsnit I påbegyndes fra og med 1. juli 1957.“

Da vi i sin tid indførte tøjskatten og de øvrige såkaldte forbrugsbegrænsende foranstaltninger, fik vi dem under edelige forsikringer fra den daværende regering om, at dette var midlertidige foranstaltninger, og at loven kun skulle gælde i 2 år og udløbe den 31. marts 1957; så skulle tøjskatten ophøre. Længe før vi var nået frem til den dato — det skete allerede i fjor — kom regeringen med forslag til ændringer i loven om afvikling af tøjskatten. Afviklingen skulle foregå på den måde, at man hver anden måned skulle kunne nedsætte tekstilskatten med 10 pct., således at den i løbet af 18 eller 20 måneder ville totalt forsvinde. Det blev motiveret med, at man ikke kunne lade den bortfalde på en studs, fordi det ville skabe uhyre vanskeligheder for erhvervslivet, idet dette ligger med visse varelagre, indkøbt til højere pris som følge af tekstilskatten. Derfor måtte man afvikle den ved en aftrappingsordning.

Jeg kan godt se, at det, man kalder erhvervene, er interesseret i noget sådant. På den anden side vil jeg ikke undlade at bemærke, at det havde været rigtigt, om man, da vi i sin tid fik tøjskatten, havde erklæret, at den ikke kunne bortfalde på en studs den 31. marts 1957, men at der måtte finde en aftrapping sted. Det burde man have kunnet se dengang, men det talte man ikke om, da vi fik tøjskatten. Den skulle være i to år og så bortfalde. Men lad det nu være.

Der blev altså indført en afviklingsordning, og samtidig blev loven forlænget på ubestemt tid, idet det blev fastsat, at den højtærede finansminister med tilslutning af finansudvalget kunne bestemme, hvornår afviklingen skulle påbegyndes. Det vil reelt sige, at man overlod den lovgivende myndighed til finansministeren. Det tror jeg nok er i strid med grundlovens ånd og med dansk parlamentarisk praksis, og derfor burde man ikke have en sådan bestemmelse. Nu synes det os i hvert fald passende, om folketinget traf beslutning om, hvornår afviklingen skal påbegyndes.

Da vi fik de forbrugsbegrænsende foranstaltninger, sagde man: det er for at redde Danmarks valuta; den vil blive reddet i løbet af to år. Nu har der været valg og regeringsskifte, og den nye regering siger: det er stadig væk galt med valutaen; derfor må vi have højere skatter på spiritus, øl, cigaretter o. s. v., og vi må have stabiliseringslån for at redde valutaen.

Jeg har allerede udtalt min mening om, hvorvidt disse foranstaltninger vil være med til at redde valutaen eller være nødvendige for at redde valutaen. Jeg må imidlertid gå ind på de argumenter, der er anført til gunst for sådanne foranstaltninger. De, der påstår, at disse foranstaltninger ikke alene er nødvendige, men også gavnlige, må vel så regne med eller burde regne med, at de inden for en begrænset periode vil have deres virkning, og så kan det ikke være nødvendigt, at tøjskatten fortsætter på ubestemt tid. Vi må have fastsat en termin for, hvornår tøjskatten skal høre op. Derfor har vi stillet vort ændringsforslag, som altså siger, at afviklingen af tøjskatten med 10 pct. hver anden måned skal påbegyndes fra og med den 1. juli 1957.

Hvis man skal regne med de debatter, der har været ført her i tinget om denne

[Aksel Larsen.]

lede skat, er i hvert fald venstres og de konservatives ærede ordførere i tekstilspørgsmål modstandere af tøjskatten. Jeg håber, at deres modstand er udtryk også for deres partiers modstand imod den, og jeg forventer derfor, at de vil stemme for, at afviklingen skal påbegyndes den 1. juli.

Retsforbundet har tidligere erklæret sig som modstander af tøjskatten. Den højtærede minister hr. Viggo Starcke gik i formiddags med stor takt og snilde uden om sit eget fyndord: tekstil er tøj, men tekstilskat er utøj. Det er muligt, han har skiftet overbevisning — det har han jo ret til ifølge grundloven — men så ville det være rart, om han ville fortælle tinget, at tekstilskatten er noget vældig godt noget. Hvis han imidlertid ikke har skiftet overbevisning, hvis hans parti ikke har gjort det, og hvis ikke det ærede medlem hr. Tholstrup, der gentagne gange har stillet forslag om tekstilskattens bortfald, har skiftet overbevisning, burde man vel forvente, at også retsforbundet vil stemme for, at afviklingen skal påbegyndes.

Det ærede medlem hr. Tholstrup havde i april måned til behandling i folketinget et forslag om øjeblikkelig påbegyndelse af afviklingen af tekstilskatten. Han nåede ikke at få det til afstemning, og det var han noget fortørnet over. I går gav han udtryk for, at han egentlig var sindet at stemme for et sådant forslag, hvis det var stillet, men det var det jo desværre ikke, så han kunne ikke komme til det. Nu er det stillet, og det ærede medlem har muligheden. De af mig nævnte partier udgør sammen med kommunisterne det absolutte flertal i tinget, så hvis den gode vilje er til stede, hvis ordholdenheden over for vælgerne er til stede, og hvis viljen til at holde partiprogrammerne er til stede, kan vi få vedtaget, at tekstilskatten skal, om ikke bortfalde med det samme, så dog afvikles inden for et nogenlunde rimeligt tidsrum fra og med den 1. juli.

Jeg anbefaler vort ændringsforslag til vedtagelse.

Henry L. W. Jensen: Vi har jo behandlet de tre foreliggende lovforslag i et udvalg, men vi mærkede dér ikke noget til den hjertevarme i retning af at forhandle sig

til rette, som den højtærede statsminister talte om i formiddags; vi fik nærmest indtryk af at være anbragt i et køleskab. Der blev ikke taget hensyn til de meget velbegrundede argumenter fra både Bryggeriforeningens ledelse og bryggeriarbejderne angående risikoen for, at så høje omsætningsafgifter ville medføre forøget arbejdsløshed i et fag; hvor der allerede var chance for, at arbejdsløsheden ville stige betydeligt.

Den, jeg må sige ulykkelige restaurationsbranche havde ikke noget som helst håb om hjælp; den fik kun vage løfter om, at man engang i fremtiden ville se på dens afgifter, og det var ikke muligt på nogen måde, hverken for denne branche eller for tobaksbranchen, at få ændret de fremsatte forslag.

Jeg henviser i øvrigt til tidligere udtalelser ved første behandling. Finansministeren forlangte, som Shylock i „Kømanden i Venedig“, sit skålpund kød.

Vi kan hverken stemme for forslag til lov om ændring i lov om afgift af spiritus, vin og øl eller for forslag til lov om forhøjelse af tobaksafgifter, medens vi kan stemme for forslag til lov om ændring i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger.

Weikop: Også jeg kan beklage, at man ikke kom nærmere ind på de spørgsmål, som blev rejst både af Bryggeriforeningen og bryggeriarbejdernes repræsentanter. Deres argumenter for, at man skulle foretage en noget anden graduering af afgifterne, specielt for det stærke øl, var for så vidt meget stærke, men den højtærede finansminister afviste dette, og jeg havde nærmest indtryk af, at den højtærede finansminister ikke havde megen tro til, at der ville ske en nedgang i salget og dermed en nedgang i provenuet af de afgifter, der her er tale om. Jeg forstod også, at den højtærede minister nærmest tog den stilling, at han sagde: ja, hvis det senere skulle vise sig, at der virkelig sker en nedgang i salget og dermed en nedgang i provenuet, så kan vi tage spørgsmålet op igen. Det er naturligvis et standpunkt, men det er mit absolutte indtryk, i hvert fald efter de oplysninger, der blev givet os i udvalget, at har man først slået en omsætning af

[Weikop.]

disse varer i stykker, vil det være meget, meget vanskeligt at få den op igen. Jeg tror derfor ikke, det er så enkelt, at man ganske simpelt kan afvente begivenhedernes udvikling. Jeg tror, der er noget om det, der blev fremført specielt fra provinsbryggerierne side om det halvstærke øl og de vanskeligheder, der ville opstå på dette område; jeg tror, tiden vil vise, at sådanne vanskeligheder vil opstå. Jeg tilføjer, at jeg vil meget beklage, hvis det sker, og jeg tror alligevel, vi skulle have taget hensyn til de røster, der har lydt både fra bryggerierne og fra bryggeriarbejdernes side.

Et andet spørgsmål, som blev drøftet, var spørgsmålet om tobakshandlerne. De udtalte ønsket om, at de for to varegruppers vedkommende — ikke cigaretter, men tobak og cigarillos — fik en meget beskeden avanceforhøjelse. Efter de oplysninger, der blev givet, måtte jeg sige, at dette ønske, så vidt jeg kunne bedømme det, var særdeles velbegrundet. Også dette blev imidlertid fuldstændig afvist. Det kan man naturligvis godt gøre, uden videre afvise tingene, men det forekommer mig altid lidt urimeligt over for en branche, der nu skal indkassere 70 mill. kr. mere, at der ikke også kan tages noget hensyn til dens ønsker.

Stillingen i udvalget var faktisk denne: når retsforbundets repræsentant ikke kunne finde gehør og det radikale venstres repræsentant ikke tog spørgsmålene op, så var der ikke noget for os at gøre; så var der flertal. Som sagt, når retsforbundets repræsentant lader sig afvise, er der ikke noget som helst, vi kan gøre, og at give lange forklaringer, betænkninger og udredninger har vi mindre interesse i.

Det fremgår heraf, som også af første behandling, at vi stemmer imod lovforslagene om forhøjelse af afgifterne på spiritus, vin og øl og tobak, medens vi kan medvirke til gennemførelsen af lovforslaget om ændring i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger.

Det af det ærede medlem hr. Aksel Larsen stillede ændringsforslag til sidstnævnte lovforslag skal jeg ikke komme ind på. Jeg skal ikke give nogen nærmere motivering herfor, men det ligger i sagens

natur, at det kommunistiske forslag vil vi undlade at stemme for.

Aage Fogh: Jeg skal på mit partis vegne anbefale at stemme for flertallets indstilling og at stemme imod kommunisternes ændringsforslag.

Med hensyn til den påståede uvilje til forhandling, som er blevet fremhævet både af venstres og de konservatives ordfører, må jeg sige, at det er en egen form for hykleri, der her drives. Så vidt jeg erindrer mødets gang, lå det dog vist sådan, at både venstres og de konservatives repræsentanter på forhånd havde erklæret, at de overhovedet ikke ville have noget med disse lovforslag at gøre; derfor ville de heller ikke ind i egentlige forhandlinger, de ville i hvert fald ikke have noget som helst ansvar for de lovforslag, der skulle gennemføres. Det er klart for mit vedkommende, at havde jeg haft det indtryk, at venstre og konservative virkelig ville noget, der betød noget, kunne vi meget vel have forhandlet, men den situation forelå ikke. Nu kommer man så bagefter her i tinget og siger: der var ikke noget at gøre. Nej, for man ville jo ingenting. Det havde dog vistnok været de herrers sag som opposition at gøre opmærksom på, at man ville medvirke til en rimelig løsning.

Hvad angår restaurationsskatten, så betragter jeg ikke det løfte, finansministeren har givet over for udvalget, som et vagt løfte. Jeg vil tro, at der er så megen styrke i det, at det vil være nødvendigt for den højtærede finansminister at tage denne sag op snarest muligt i det nye folketingsår. Jeg kan meget vel se, at tiden er ikke til at gøre det i denne sommersamling, men alting tyder på, at det vil være nødvendigt at tage denne sag op til virkelig grundig behandling, så snart folketinget træder sammen til oktober.

Jeg anbefaler altså at stemme for flertallets indstilling og at stemme imod kommunisternes ændringsforslag.

Thorkil Kristensen: Jeg har sammen med venstres andre udvalgsmedlemmer skrevet i betænkningen, at jeg ikke kan medvirke til at gennemføre lovforslagene om ændring i afgiften af spiritus, vin og øl og om for-

[Thorkil Kristensen.]

højelse af tobaksafgifterne, men jeg vil gerne gøre et par bemærkninger til nærmere begrundelse af min stilling til disse lovforslag.

Jeg mener, at isoleret set ville de afgiftsforhøjelser, der her er tale om, være en rigtig foranstaltning og ville virke i den rigtige retning på valutabalancen, selv om det i og for sig ikke er uden betænkelighed, at vareområdet er så snævert; men det må erkendes, at de vil virke forbrugsbegrænsende og vil gøre det uden at påvirke prisniveauet, da afgifterne skal holdes uden for pristallet. Endvidere virker disse foranstaltninger straks, de virker fra i morgen, medens der ikke i de øvrige komplekse, der bliver tale om, er noget, der kan virke så hurtigt. Hvis disse foranstaltninger var led i en helhedspolitik, som i øvrigt var rigtig, måtte man regne med, at de kunne være et virksomt middel til at rette vor valutastilling op; men ulykken er jo, at vi ikke i dette øjeblik, hvor der skal tages stilling til de to lovforslag, ved, hvilken slags helhedspolitik der vil komme ud af forhandlingerne. Regeringen har fremsat nogle forslag, som efter min mening navnlig for tvangsopsparingens vedkommende er behæftet med alvorlige mangler. Oppositionen har skitseret nogle tanker, som efter min mening indeholder værdifulde konstruktive elementer, betydelig mere konstruktive og ekspansive end regeringsforanstaltningerne. Jeg håber for mit vedkommende, at resultatet bliver en helhedsordning, som er præget af disse sidstnævnte synspunkter, men det ved vi jo ikke noget om i øjeblikket. De ministertaler, vi hørte i formiddags, var jo ikke så forfærdelig opmuntrende i så henseende.

Vi står altså og ved ikke, hvilken helhed disse to afgiftslove skal være et led i. Men der er jo også andet, vi ikke ved. Jeg brugte med velberåd hu til indledning den vending, at isoleret betraget kunne disse afgiftslove virke i den rigtige retning. Hvordan det vil stille sig på længere sigt, ved vi jo heller ikke, så glider denne lovgivning ind i den almindelige finanspolitik, og spørgsmålet bliver så, hvordan den øvrige finanspolitik bliver på indtægtssiden og — det må jeg tilføje — navnlig på udgiftssiden. Med de erfaringer, der er gjort i de senere

år, hvor statens udgifter er steget betydeligt, dels automatisk på grund af prisstigninger, et stigende antal gamle og skolebørn o. s. v., dels på grund af de foranstaltninger, som er vedtaget i dette hus, og den måde, vi har administreret på, er der i befolkningen opstået en alvorlig frygt, som jeg tror er ret udbredt, for, at når vi vedtager nye indtægtslove, går der ikke så forfærdelig længe, før virkningerne bliver opslugt af nye udgifter. Vi vedtager indtægtslove, skattelove, eller hvad det kan være; når der er gået nogen tid, er udgifterne steget, virkningerne fortager sig. Jeg tror, det ikke mindst af psykologiske grunde efterhånden er meget vigtigt, at der bliver gjort noget for at modvirke denne frygt i befolkningen. Det er meget vigtigt, at man har de psykologiske kræfter til at arbejde med sig og ikke imod sig.

Heller ikke på dette punkt ved vi noget i øjeblikket. Vi ved ikke, hvordan den økonomiske politik bliver på længere sigt. Vi ved meget lidt om, hvilken udgiftspolitik der vil blive ført. Her er vi i den særlige situation efter den nye regeringsdannelse, at da vi har en flertalsregering, kan oppositionen ikke få nogen sikkerhed for, at der her vil blive taget hensyn til vore synspunkter, idet regeringen jo, hvis den vil det, kan gennemføre sine egne synspunkter uden hensyntagen til os.

Jeg må desværre sige, at den højtærede statsministers ord om boligstøtteloven i såvel programtalen som i talen i formiddags ikke virkede beroligende på mig. Det er et af de vigtigste punkter i vor økonomiske politik, og jeg hører til dem, der mener, at det er afgørende vigtigt, at her kommer en virkelig afvikling i gang. Vi har intet fået som garanti for, at dette vil ske.

Derfor mener jeg — det hører også med til de tanker, der blev fremsat fra venstre og konservative i går — at som et led i den helhedspolitik, man skulle føre, burde der også være nogle garantier, en protokol for at tale dagaktuelt, som fastsætter på papiret noget i retning af garantier for, hvad der skulle ske f. eks. på boligstøttelovens område. Jeg ved ikke, om der i de kommende dages forhandlinger vil blive skabt sådanne garantier.

Vi står derfor i den situation, at vi på afgørende punkter både med hensyn til det

[**Thorkil Kristensen.**]

lovkompleks, der nu skal gennemføres, og med hensyn til den langtidspolitik, som skulle følge efter, ikke ved, hvordan den helhed bliver, hvori disse to afgiftslove skulle være et led. Da man derfor ikke kan bedømme disses virkninger, mener jeg heller ikke, at man, navnlig da når man ikke hører til regeringens flertal, er i stand til at bedømme virkningerne af den beslutning, der bliver truffet her i eftermiddag. Ud fra det synspunkt er jeg kommet til det resultat, at jeg må undlade at stemme ved tredje behandling, da man jo ikke kan tage stilling til noget, hvis virkninger man ikke kan bedømme.

Jeg vil stemme imod det af det ærede medlem hr. Aksel Larsen stillede ændringsforslag til forslag til lov om ændring i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger.

Vagn Bro: Når jeg tager ordet under behandlingen af disse lovforslag, hvoraf i hvert tilfælde to vil yderligere vanskeliggøre stillingen for Danmarks restauratører og tjenerstanden, er det for at gøre den bemærkning til den ærede ordfører for det radikale venstre, at jeg tror, det vil blive modtaget i meget store kredse med megen forundring, at der ikke allerede nu er skabt en vis sikkerhed for lempelser på andre områder. Det ærede medlem var primus motor ved en række møder — jeg var selv noget betænkelig ved at tale ved et af dem, for jeg mener, det er her i salen, sådanne spørgsmål skulle drøftes, men jeg gik med til det — og alle partiers ordførere sluttede sig her til det standpunkt, at denne særbeskatning var ganske urimelig, men jeg tør sige, ærede medlem hr. Aage Fogh, at De gik forrest!

Derfor vil jeg spørge den højtærede finansminister: har jeg forstået det ærede medlem hr. Aage Fogh rigtigt — det hører dog ikke med til protokollen, ellers var det jo blevet læst op i formiddags — med hensyn til, hvad der indeholdes i det løfte, der foreligger om, at der ville ske en rimelig og retfærdig lempelse i denne særbeskatning?

Formanden: For en ordens skyld gør jeg opmærksom på, at der ikke må tales direkte til medlemmerne.

Finansministeren (Kampmann): Jeg vil gerne takke udvalget, fordi man enstemmigt anbefaler gennemførelsen af lovforslaget om ændring i loven om forbrugsbegrænsende foranstaltninger. Det ærede medlem hr. Aksel Larsen har stillet et ændringsforslag hertil, som jeg må anbefale tinget at stemme imod.

Jeg hørte på det ærede medlem hr. Weikop, at man fra konservativ side vil afholde sig fra at stemme for dette ændringsforslag. Hvad betyder det, ærede medlem? Betyder det, at man går ind for opretholdelsen af tekstilafgifterne? Så synes jeg virkelig, man var lidt for hård over for det ærede medlem hr. Tholstrup i går. Man går altså ikke imod tekstilafgiften!

Jeg forstår, at flertallet ønsker uforandret gennemførelse af de to lovforslag om afgiftsforhøjelser. Jeg hørte, at det ærede medlem hr. Weikop og det ærede medlem hr. Henry L. W. Jensen sagde, at det ikke havde været muligt at forhandle om disse forslag. Det ærede medlem hr. Aage Fogh erklærede, at dette var hykleri. Jeg ved ikke, om man kan finde en anden betegnelse for det, der er stærkere, for så havde jeg lyst til at bruge den. Jeg har forstået det således, at man ikke ville være med til at gennemføre disse lovforslag. Hvad mener man så med, at der ikke kan forhandles om dem? Hvis venstre og konservative ville være med til at gennemføre lovforslagene, kunne der naturligvis forhandles om dem. Nej, sagen er den, at man ikke i går i udvalget fik indtryk af, at man fra oppositionens side ville forhandle om helhedsløsningen, og derfor synes jeg egentlig også, at de udtalelser, det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen fremsatte, i hvert fald kun kan dække det ærede medlems egen opfattelse, for hvis der, som det ærede medlem siger, var interesse for en helhedsløsning, burde man da fra venstres og konservativ side i går i udvalget have sagt: vi kan ikke nu tage stilling til disse forslag, vi vil vente og se, hvilken stilling der tages til de andre forslag, om man fra regeringens side vil drøfte de tanker, der er fremsat fra vor side. Men sådan gik det ikke i udvalget. Nej, man begyndte med at sige, at man ikke ville være med til disse forslag, og det måtte opfattes på den måde, at man fra venstres og konservativ

[Finansministeren.]

side ikke ønsker at deltage i den forhandling, der er lagt op til fra vor side.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen siger nu, at der er en række punkter, hvor man ikke rigtig har fået garanti for, hvordan det vil gå. Ja men havde der været noget i vejen for i udvalget at rejse disse spørgsmål og give udtryk for, at man ville gå i forhandling i øvrigt? Er det ikke rigtigt, ærede medlem, at der på nogle af de punkter, som det ærede medlem nævnte, er givet udtryk for, hvilken politik regeringen vil føre? Jeg kan nævne hensynet til statsfinanserne. Jeg sagde — og heri ligger jo, at der skal være en begrænsning af udgifterne — at gennemføres disse lovforslag, har vi for første gang fuld dækning både for vore anlægsudgifter og for vore udlånsforpligtelser, og hvis det ærede medlem spørger, om dette skal forstås således, at denne fulde dækning skal opretholdes, kan jeg svare ja.

Det ærede medlem spørger, hvordan det vil gå med boligstøtteleven. Det ærede medlem har jo før sagt, at det var beklageligt, at vi endnu ikke havde fået en forhøjelse af statslånsydelse. Havde det ikke været rimeligt, om det ærede medlem havde sagt, at nu får vi denne forhøjelse? Det har været lidt ubehageligt for os at gå med til det af grunde, der har været kendt; men jeg synes ikke, man kan sige, at det, der er lagt frem fra vor side, ikke indeholder mange momenter, der kunne gå ind i en helhedsløsning.

Men når det ærede medlem nu spørger så ivrigt om, hvilken politik vi vil føre på de andre områder, var det så ikke på tide, at vi fik lidt mere at vide om, hvad det er, man vil fra venstres og konservativ side. Vi har hidtil i debatten kun fået spredte betragtninger over deponeringsordninger og lignende. Jeg vil meget anbefale — jeg er enig med det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen i, at der stadig skulle være mulighed for en forhandling — at vi til tirsdag får forelagt i skitseform, eller hvordan det nu vil kunne gøres, fra konservativ og venstre, hvad det er, man vil gennemføre af deponeringsordninger. Jeg må være meget interesseret deri. Skal det være muligt for mig at tage stilling til, om der kan ske ændringer i stabiliseringslånet, om

vi finansielt og valutarisk kan forsvare dette, må jeg dog præcist have at vide, hvad det er, man vil supplere med fra oppositionens side. Skal vi ikke have klarlagt mere præcist, hvad man vil forhandle om? Det var vel også af betydning for befolkningen at få at vide, hvad det er, man vil fra venstres og konservativ side.

Må jeg så sige til det ærede medlem hr. Vagn Bro, at det, jeg sagde om restaurationsafgiften, står fast. Det var, at når det tekniske udvalg er færdig, må vi se på sagen til efteråret. Jeg har før givet udtryk for, at kan man komme i gang med en aftrapning — andre vil gerne have det hele væk — vil jeg gerne bidrage hertil. Mere har jeg aldrig sagt.

Formanden: Jeg gentager: der kan ikke tales direkte til de enkelte medlemmer.

Weikop: Den højtærede finansminister kunne slet ikke være i tvivl om vor stilling efter første behandling i går. Den højtærede finansminister ville gerne finde et stærkere udtryk end det, det ærede medlem hr. Aage Fogh benyttede, nemlig ordet „hyklerisk“, for min omtale af den måde, hvorpå sagen var blevet behandlet i udvalget. Det ærede medlem hr. Aage Fogh tilføjede, at vi jo slet ikke ville have med lovforslagene at gøre. Det er for så vidt rigtigt, men jeg erindrer nogle voldsomme debatter her i tinget, hvor den højtærede økonomiminister har foreholdt de konservative, at de, til trods for at de ikke ville have med lovene at gøre, alligevel skulle arbejde på deres forbedring — det tror jeg den højtærede minister kan huske. Det, vi arbejdede for i udvalget — det tror jeg det ærede medlem hr. Tholstrup vil give mig ret i — var en knap så voldsom progressiv skala for det dyre øl. Det blev afvist, og da spørgsmålet om avanceregulering blev rejst, blev også det afvist, så vi har ikke haft nogen som helst mulighed for at komme nogen vegne. Vi kan da ikke godt stille ændringsforslag til lovforslag, som vi ikke vil stemme for. Når det ærede medlem hr. Aage Fogh og det ærede medlem hr. Tholstrup ikke vil tage disse tanker op, til trods for at der har været deputationer, som har fremført meget vægtige grunde derfor, kan det da ikke være hyklerisk at nævne det fra denne talerstol.

Aage Fogh: Må jeg først til det ærede medlem hr. Vagn Bros bemærkninger om restaurationsskatten sige, at det er rigtigt, at jeg måske var den første, der rejste dette problem i det høje ting. Jeg har glædet mig meget over, at efterhånden som tiden er skredet frem, har flere og flere inden for de forskellige partier indset, at mit standpunkt i dette spørgsmål var det rigtige. Jeg kan føje til, at det er ikke fra min side af hensyn til restauratørerne, men først og fremmest af hensyn til det, den uheldige beskatningsform fører med sig på andre områder, navnlig af smugdrikkeri og lovovertrædelser, at denne lov bør ændres. Jeg glæder mig over det tilsagn, vi har fået af den højtærede finansminister. Jeg håber, vi kan nå frem til det rigtige resultat til efteråret. Jeg kan godt beklage, at vi ikke kan gøre det allerede nu.

Må jeg sige til det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, at jeg må anse det for meget vigtigt, om det ærede medlem havde holdt sin tale i aftes i udvalget i stedet for at vente med det til nu. Jeg er ganske klar over, at jeg har en forpligtelse over for regeringen, og der skal ikke være nogen som helst tvivl om, at vi er loyale. Men hvis det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen havde givet udtryk for, at vi ved at udsætte denne lovgivning i nogen tid for at se, om vi kunne nå et samlet resultat og få tilslutning fra visse dele af oppositionen, skulle jeg i hvert fald have ydet min medvirken hertil. Det sagde det ærede medlem ikke noget om. Det var to andre ærede medlemmer, det ærede medlem hr. Weikop og det ærede medlem hr. Henry L. W. Jensen, der talte på partiernes vegne, og de efterlod det helt bestemte indtryk, at de ikke ville have noget som helst med selve lovforslagene at gøre; de ville rette enkelte småting, som i realiteten ingenting betød. Derfor fandt jeg ikke anledning til at gribe ind. Men jeg vil gerne understrege meget kraftigt her, at havde jeg i aftes i udvalget stået over for det ærede medlem hr. Thorkil Kristensens tale, havde min stilling været en anden.

Aksel Larsen: Det eneste tidspunkt under debatten her i går, på hvilket man med nogen berettigelse kunne tale om, at luften glødede, var henimod slutningen; da vi diskuterede spørgsmålet om tekstilskat eller ikke teks-

tilskat. Denne diskussion gav unægtelig det indtryk, at i hvert fald det ærede medlem hr. Weikop, men formentlig også det konservative folkeparti, for dets formand og politiske ordfører blandende sig jo i debatten, ønskede tekstilskatten ophævet.

Nu foreligger der et konkret forslag herom, men nu kan man ikke tale om, at luften gløder. Det er, ligesom om det er med en vis lede, en del af de ærede ordførere affinder sig med, at den sag er til behandling. De ønsker at udtale sig mindst muligt. De ønsker slet ikke at argumentere. Og hvad retsforbundet i almindelighed og det ærede medlem hr. Tholstrup i særdeleshed angår, ja, så skal vi efter mønster fra de dårligste kriminalromaner holdes i spænding lige til afstemningen for at få at vide, hvad retsforbundet vil eller ikke vil, eller hvad retsforbundet har mod til eller ikke har mod til. Jeg tillader mig, idet jeg synes, det er rimeligt af humanitære grunde, i den fortsatte debat at forbigå retsforbundet og det ærede medlem hr. Tholstrup.

Jeg tillader mig at spørge det ærede medlem hr. Weikop: har der været nogen mening i de mange og heftige taler, det ærede medlem hr. Weikop gennem de sidste to år har holdt om tekstilskatten, eller har der ikke været nogen mening i dem? Var det teater og spilfægteri alt sammen, eller var det det ærede medlems ærlige mening, at tekstilskatten burde vi aldrig have haft, og når vi fik den, burde den afskaffes, så snart det var teknisk gørligt? Det ærede medlem havde kun den ene blegsoittige bemærkning at gøre, at han ingen motivering kunne give for, at hans parti ikke ville stemme for vort ændringsforslag om, at man fra 1. juli skal begynde afviklingen af tekstilskatten. Nå ja, det belyser naturligvis det ærede medlems stilling, at han ikke engang er i stand til at forsøge på at motivere sit standpunkt. Får vi ikke andet ud af det, får vi i alt fald klarhed over, at al det ærede medlems og hans partis agitation mod tøjskatten hidtil må have været spil for galleriet. Når muligheden for at få påbegyndt en afvikling af denne urimelige og uretfærdige skat foreligger, vil det ærede medlem og hans parti ikke være med.

Det samme kan jeg sige til det ærede medlem hr. Anker Lau, som for en sikker-

[Aksel Larsen.]

heds skyld holder sig i baggrunden og tier stille under denne debat om et emne, han ellers har brugt megen tid til at tale om fra folketingets talerstol.

Hvordan er stillingen her i tinget? Stillingen er den, at de partier, der, i hvert tilfælde indtil den trekantede regering blev dannet, i ord havde erklæret sig for modstandere af tøjskatten og for tilhængere af dens snarest mulige afvikling, at disse partier — det er venstre, det er de konservative, det er retsforbundet, og det er kommunisterne — har det absolutte flertal her i salen. Ser vi bort fra retsforbundet, og det må man åbenbart i visse retninger, ser det for mig ud, som om tre partier her i salen havde i hvert fald meget store muligheder for at få vedtaget, at afviklingen skal påbegyndes nu, også selv om socialdemokratiet og det radikale venstre skulle føle sig kaldet til at stemme for en fortsættelse af denne forbrugsfjendske beskatning. Muligheden er i hvert fald til stede for at få vedtaget, at nu skal afviklingen påbegyndes, og for samtidig at komme ud af den uholdbare tilstand, at man har delegeret lovgivningsmagten på et bestemt område til den højtærede finansminister. Men vil man heller ikke udnytte den mulighed, så beklager jeg det. Jeg nærer ikke noget specielt ønske om at få noget ved hjælp af venstre og det konservative folkeparti. Det ville passe mig betydelig bedre, hvis socialdemokratiet og de radikale, hvis vælgere trænger langt mere til at få gjort beklædningsgenstande billige end venstres og de konservatives vælgere, ville gå ind for, at nu skulle vi af med tøjskatten. Mit parti ønsker at slippe af med tøjskatten, og uanset hvem der vil hjælpe os med det, vil vi naturligvis finde en sådan hjælp værdifuld, for det vil være til gavn for befolkningen. Hvis venstre og de konservative opretholder deres standpunkt — jeg er ikke klar over, om de vil stemme imod vort ændringsforslag eller afholde sig fra at stemme; ja, jeg ved, at det ærede medlem

hr. Thorkil Kristensen vil afholde sig fra at stemme — hvis venstre og konservative opretholder deres standpunkt, er vort ændringsforslags skæbne formentlig beseglet, men vi opretholder det i hvert fald.

Må jeg for resten i den forbindelse sige til det ærede medlem hr. Weikop, at jeg forstår ikke helt det standpunkt, han lige docerede. Han sagde noget om, at når man ikke kunne give tilslutning til et lovforslag, kunne man heller ikke stille ændringsforslag. Det er noget ganske nyt i den parlamentariske historie, at man ikke kan stille ændringsforslag til et lovforslag, man er modstander af, og som man i øvrigt må befrygte bliver vedtaget. Naturligvis kan man gøre det, det har vi i hvert fald gjort, ikke fordi vi havde sådan en tyrkertro — som det ærede medlem hr. Tholstrup havde i går — at vi regnede sikkert med, at det blev vedtaget, for vi kendte det ærede medlem hr. Weikop og hans parti og venstre; vi vidste godt, at de var svage i koderne, når det kom til stykket og de skulle indløse de veksler, de agitatorisk havde givet vælgerne; men vi ønskede i hvert fald at stille ændringsforslaget, vi ønskede at udnytte enhver, selv den ringeste, mulighed for at få det vedtaget, og vi agter selvfølgelig at opretholde det.

Hvad angår de bestemmelser i de tre lovforslag, der vedrører pristallet, kan jeg kun konstatere, at det har man ikke, heller ikke den højtærede finansminister, ønsket at inddrage sig i en debat om; man har faktisk ingen argumenter i denne debat, man siger kun: vi agter at gennemføre denne nyeste forfusning af pristallet. Jeg beklager, at den højtærede finansminister er gået uden om spørgsmål, som er rejst i går, for det, det drejer sig om, er jo ikke blot, at man vil ændre pristallet og dermed lønningerne, men også, at man med bortfaldet af sparebeviserne unddrager de fattigste i landet det tilskud på henholdsvis 40 og 20 kr., de dog hidtil har fået som en art kompensation for tøjskatten. Vi har ikke

[Aksel Larsen.]

hørt et ord fra den højtærede finansminister om begrundelsen for, at de, der har under 4 000 kr. i indtægt, ikke skal have denne ringe kompensation, og selv om der ikke — fordi det ville være for teknisk vanskeligt — er noget forslag om, at en sådan kompensation fortsat skal bestå, havde det dog været rart at høre regeringens begrundelse for, at disse de fattigste i landet også skal have deres kår forringet.

Men tilbage til det væsentlige: det er det, man vil lave med pristallet. Den højtærede finansminister var i stand til at takke for enstemmig anbefaling af lovforslaget om ændring i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger. Anbefalingen var jo altså ikke helt enstemmig, for jeg har i hvert fald ikke deltaget i den. Men det konstateres ved finansministerens udtalelser, at venstre og de konservative, uanset deres divergenser med regeringen og regeringspartierne, er meget vel tilfredse med, at man manipulerer med pristallet på den måde, man her vil gøre det. Hvilke interesser de partier på det nærmeste repræsenterer, det ved vi, og det siger noget om, i hvis interesse disse manipulationer med pristallet skal foretages.

Jeg ønsker at fastslå, at selv om det ikke er sagt i ord i de tre lovforslag, vi her behandler, så er den reelle mening den, at arbejdernes og tjenestemændenes lønninger skal reduceres. Hvorvidt reduktionen vil ske på den måde, at der kommer en løn nedgang ved næste lønregulering, eller på den måde, at der ikke kommer nogen løn- opgang, fordi man har skåret points svarende til en dyrtidsportion bort fra pristallet, kan jeg naturligvis ikke udtale mig om, for jeg ved ikke, hvordan det næste lønregulerende pristal ser ud. Men hvordan man end vender og drejer det: de paragraffer i de tre lovforslag, vi her diskuterer, er paragraffer, der foreslår en reduktion af de lønninger, folkettinget den 13. april i fjor pålagde arbejderne at arbejde under, idet man råbte til dem: lov er lov, og lov skal holdes. Sådan er altså regeringens, sådan er det store folketingsflertals, sådan er også venstres og de konservatives holdning til de love, de vedtager, når det drejer sig om arbejderne. Jeg kan kun, idet jeg naturligvis anbefaler at stemme med os imod de pågældende paragraffer eller dele af paragraffer, sige, at

folkettinget burde være meget betænkelig i anledning af de følger, der kan komme af, at man her ved lov vil reducere de lønninger, som man lovfæstede den 13. april i fjor.

Baunsgaard: Det ærede medlem hr. Weikop begrundede sin påstand om uvilje til samarbejde i udvalget bl. a. med dette, at man havde afvist erhvervenes krav om forhandlinger om avanceregulering. Jeg må i den anledning sige, at selv om vi klart erkender problemet om avanceregulering, når der pålægges ekstraordinære indirekte afgifter, må det forekomme mig både ulogisk og uretfærdigt, om man i en situation, hvor man, som det ærede medlem og hans parti, stemmer for, at disse afgifter skal holdes uden for pristallet, vil tale for avanceregulering. Jeg mener, at det ærede medlem, bortset fra den klare erkendelse af problemet om avanceregulering, burde have undladt at drage dette frem i en forbindelse, hvor netop han og hans parti vil stemme for at holde afgifterne uden for pristallet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring i lov om afgift af spiritus, vin og øl.

§§ 1 og 2.

vedtoges uden afstemning.

§ 3

vedtoges med 88 stemmer mod 6; 65 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 4

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om forhøjelse af tobaksafgifter.

§§ 1-6

vedtoges uden afstemning.

§ 7

vedtoges med 88 stemmer mod 6; 69 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 8

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik sluttelig til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger.

§ 1, stk. 3,

vedtoges med 157 stemmer mod 6.

Ændringsforslaget uden for betænkningen af *Aksel Larsen* (se sp. 241)

forkastedes med 89 stemmer mod 6; 68 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 1, stk. 1 og 2, og § 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet udvalgsbehandling.

Jeg gør opmærksom på, at det er min hensigt, hvis tinget dertil giver sit samtykke, at sætte de tre lovforslag til tredje behandling i et senere møde i dag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Fortsættelse af første behandling af forslag til lov om et stabiliseringslån.

(Foregående forhandling findes i tidenden sp. 44, 115 og 202).

Forhandlingen genoptoges.

Per Hækkerup: Jeg har kun forholdsvis få bemærkninger at gøre til den debat, der i går påbegyndtes og i dag er ført videre med svarene fra de højtærede ministre.

I omtalen af regeringsforslagene spurgte det ærede medlem hr. Erik Eriksen, om man fra socialdemokratiets side regnede med, at en gennemførelse af regeringsforslagene ville føre til det tilsigtede mål, og det ærede medlem mente, at jeg havde givet udtryk for en sikker forvisning herom. Heroverfor vil jeg dog gerne sige, at jeg har ikke garanteret og kan ifølge sagens natur ikke garantere, at regeringsforslagenes gennemførelse vil betyde, at valutavanskelighederne overvindes, uanset hvilke påvirkninger af vor økonomi der kommer til os udefra. Men jeg finder, at forslagene er udformet således, at de giver en sandsynlighed for, at man kan standse valutatabet uden de beskæftigelsesmæssige virkninger, som alle finder uønskede, og en mulighed for en efterfølgende lettelse af kreditsituationen, der vil betyde et incitament til en øget produktiv beskæftigelse.

Hvis man i vurderingen af regeringsforslagene ud fra hensynet til beskæftigelsen sammenligner dem med de tanker om en politik, som de to oppositionspartier gav udtryk for i går, og undersøger, hvordan det nye i oppositionspartiernes tankegang, nemlig deponeringsforslaget, vil virke, tror jeg, man må gøre sig klart, at deponeringsordningens virkninger på valutasituationen først og fremmest vil være afhængig af, hvorledes virkningerne bliver på kreditsituationen i landet. Den forbrugsbegrænsende virkning, deponeringsforslaget ville have, vil naturligvis være afhængig af, i hvilken udstrækning en deponeringsordning vil medføre højere priser på hjemmemarkedet for de indførte varer; men den stærkeste virkning af deponeringsforslaget ville blive den kreditbegrænsning, det ville medføre, og derfor vil den virkning, et sådant deponeringsforslag kan få på valutasituationen, være afhængig af, hvor voldsomme man gør deponeringsbestemmelserne.

En virkning over kreditsituationen vil i første række vise sig i en nedsat produktion og en nedsat beskæftigelse, således at en deponeringsordning — for overhovedet at få nogen virkning over for vor valutastilling — må være meget drastisk, men end-